

četrtič, ako peronospora s tretjim škropljenjem nismo zaustavili. V tem slučaju škropimo predvsem grozdje in vrhunce. Mešanici pridenemo salojidina ali koloidnega žvepla, ako hočemo škropiti obenem tudi proti oidiju. Dopršimo tretjo kop. Ako pa tega vsled pomanjkanja delavnih moči nismo mogli storiti, tedaj spravimo vsaj vso travo iz vinograda. Napačno je, sušiti travo med trsem ali jo celo obešati na trsje, kakor sem videl v enem največjih vinogradov Ljutomersko-ormoškega predela. Omenim naj še odgovor nekega tamošnjega viničarja, katerega sem prejel na moje vprašanje, zakaj niso kopali druge kope. Odgovor me je presenetil in je značilen za razmere, ki vladajo povsod tam, kjer oskrbnik nima niti predlike od umnega kmetijskega gospodarstva. Odrnil je, da mu je leželo na tem, če pridelajo čim več trave v vinogradu, da lažje redijo svojo živino. Ali še gojimo vinograde potemtakem za pridelovanje vina, ali pa jih imamo za pridelovanje sena in plevela? — Tisti vinograd, kjer se opušta druga kop bodo po preteku nekaj let oslabeli in zahtevali obnovitev.

V sadonosniku. Poletno sadje dozoreva. Od jabolk zore poletni beličnik, beli in rdeči astrakan, virginski rožnik, šarlamovec, poletna parmenka, grafenšteinc, od brusov pa zelena Magdalenka, kimačka, šparovka, solnograška, rjavka, wiliamovka, kongresovka. Mnogo pametnejše je, če sadje sušimo ali pa delamo iz njega mezo, kakor če ga predelavamo v pijačo. Uporaba sadja pri nas prav gotovo ni takšna, kakršna bi morala biti. Napačno bodo torej ravnali vsi tisti, ki bodo ob letošnji slabi sadni letini predelali svoje sadje v sadjevec ali celo v žganje, mesto, da bi ga posušili. Iz slabjšega sadja, ki pred časom odpada, lahko naredimo kis, ki je vsekakor boljše od nezdravega esenca, ki ga kupujemo v trgovinah. Poletno sadje je obrati vsaj en teden prej, predno je poslalo na drevesu užito, ako ga hočemo obdržati dalje časa nepokvarjenega. Mi razlojujemo med zrelostjo na drevesu in užito zrelostjo. Drevesno zrelost doseže poletno sadje, ko začne odpadati prvi piškavci in ko posamezni črvivi sadovi na drevesu porumene, dočim so drugi sadeži še zeleni. Na peške v peščišču, ki naj bi bile rujave ali črne, se ni toliko ozirati. V shrambi pozoreva sadje že v nekaj dneh in je mnogo okusnejše, nego tisto, ki popolnoma dozori na drevesu. Ako ga pustimo dozorevati na drevesu, nam polagoma popada vse na tla in zaleže prav malo, ker se ali razbije, ali pa ga pobere drugi ljudje. Veje močno obloženega drevesa je treba podpreti z rogovili, da se ne odlomijo pod težo z vsakim dnem se debelečega sadja. Odpadlo nezrelo in nerazvito sadje pobirajmo enako kakor v mesecu juliju in ga kuhajmo svinjam. V takšnem trebežu se nahaja zalega raznih škodljivcev, ki jih na ta način najlažje in najbolj zanesljivo pokončamo. Sedaj je že čas, da začnemo misliti na nove nasade. Zanikern je gospodar, ki se še le na sejmu, ko zagleda sadno drevje spomni, da je treba saditi. — Precepljena drevesca pregledajmo in odstranimo divje poganjke, ki so pogladi iz debela. Enako odstranimo tudi pregoste zlahne mladice, da zadobe druge več zraka in svetlobe.

V drevesnici vršimo očeslanje ali okulacijo. Pri tem poslu moramo paziti na vreme in vlago. Ob dolgotrajni suši, ob mrzlem in deževnem vremenu ne okulirajmo, ker se slabo obnese. Zadostna vlaga v zemlji in toplo solčno vreme vplivata ugodno na uspeh okulacije. Okulacija se obnese samo takrat, ko so divjaki muševni in se koža rada odlušči. Najboljši je enoletni in dvoletni les. Star les ni za okuliranje.

Na polju in travnikih. Orjimo strniščno brazdo ali praho takoj po žetvi ozimine. Sejemo repo, setev ajde smo opravili že prejšnji mesec. Ajda vsejana šele v avgustu, v naših krajih le redkokada dozori. Okopavajmo mrkev in peso. Mrkev prebranam brez škode tudi z navadno brano. Spravljajmo fižol, grah, bob, lečo in drugo sočivje pravočasno, da ne splesni na tleh ob vlažnem vremenu. Izvazamo gnoj za ozimino. V prvi polovici meseca avgusta, ko so dorastli gomolji, kopamo rani krompir. Krompir moramo spraviti, ko je nadzemni del rastline porumenel in se začel sušiti.

Na travnikih kosimo drugo ali otavno košnjo. Ako smo seno kosili zgodaj in ni primanjkovalo moče, tedaj bomo imeli prav lepo otavo, na boljših in gnojenih travnikih pa še otavič. Za hitrejše spravljajanje otave so kosilci zelo na mestu, da smo od vremena bolj neodvisni, kajti v tem času je vreme čestokrat nestanovitno. V krajih s hrumbah otava kaj rada plesni; zato jo je treba posušiti kar najboljšje.

Na vrtu. Sadimo endivijo, da bomo imeli dovolj salate za zimo. Sejemo špinado, repinčelj in zimsko salato. Setev zimske salate nikakor ni prežgodaj, če računamo, da potrebujejo rastlinice 6 tednov, predno so godne za presaditev in jih je treba pozneje še okopati, da se pred zimo dobro vkoreninijo. Sejemo še zimski karfijol, rudečje zelje, kolerabo in drobnjak (šnitlih), katere zelenjava ostane čez zimo na prostem in je v rami pomlad za rabo. Gosenice od kapusovega belina pokončujemo na zelju. Mladenke na vasi in cvetličarke sejejo mačhee in sadijo tulipane in narcise.

V kleti. Opravila, kakor dolivanje vina in žveplanje praznih sodov, veljajo kakor za druge mesece. Ako vino razpošiljamo, tedaj imamo opraviti večkrat s polkvarjenimi sodi, ki so bili dalje časa na potu. Posebno pazljivo posvetimo ocetnim glivicam. Nabimo potrebne mloge čepov, pilk in drugih kletarskih potrebščin, ki jih rabimo v času trgatve. Dober kletar gotovo ni tisti, ki hodi še pet dni po prešanju z vago moštnico v rokah in se čudi, zakaj mošt ne vsebuje toliko sladkorja, kakor prvi dan. Dober kletar mora poznati bistvo alkoholnega vrenja in razen tega vedeti še veliko drugega. V kleti, kjer leži čez 500 hl vina, ne sme manjkati

priprav, kakor natege, s katero se naj daje vino na pokušnjo. Paziti moramo, da potom natege ne prenesemo birso iz enega sode v drugega. Tudi ne dolivajmo zdravega vina s pokvarjenim ali vinom nasprotujočih svojstev. Ni čuda, če pri takšnem ravnanju izgube prvotno fina vina polagoma značaj dotične sorte.

V čebelnjaku. Ako je bilo ugodno vreme in paša ob cvetu lipe bogata, tedaj moremo nekaj polnih satnikov izvežati. Prazne satnike, katerih ne rabimo, denimo v omaro in jih žveplajmo vsakih 14 dni, da se črvi ugonobijo. Skrbimo za nasade medonosnih rastlin, kakor lipe, akacije, divjega kostanja, vrbe i. dr.

Če julij včasih vreme zadrži in ni odpiral kljunčka petelin, Avgust meglovje mračno razprši, V nižavi da ne žalosti se sin. Mlatilnice, sam Bog vas je poslal, Ratar hvaležen slavo poje vam; Naj bi še siromaku pravo dal Do zemlje, ki jo obdeluje sam.

Vekoslav Štampar.

STANJE GORIC.

Topli in in solnčni dnevi zadnjih tednov so gorice precej popravili. Jagode so dosegle debelost graha. — Dolgotrajno mrzlo in deževno vreme meseca junija pa je vendar veliko škodovalo, ker grozdje ni pravilno odčelo in so «črvi» naredili občutno škodo. Največ je trpela mala graševina ali renski rizling, ki se je skoro popolnoma osipal, močno prizadet je tudi burgundec in zlahtnina, deloma tudi traminec, rulandec in silvanec, precej dobro pa so prestale slabo vreme: laška graševina, šipon ali mozler, ki pa kaže mnogo drobnih, neoplojenih jagod, potem muškadni silvanec, belina, ranfol, plavec, in druge vrste. V splošnem se lahko trdi, da kaže grozdje vsled slabega cvetnega časa dve do tri vrste jagod. To bo v jeseni neugodno vplivalo na kakovost vina, kajti ene jagode bodo dosegle popolno zrelost, druge zaostale pa ne. Sijajno vreme meseca avgusta in septembra pa še marsikaj lahko popravi. Toča je v mnogih vinogradnih krajih naredila občutno škodo. Vsled velikega deževja in megle je nastopila tudi peronospora, akoravno so vinogradniki prav marljivo zatirali s škropljenjem to bolezen. O plesnobi ali pepelu dosedaj ni veliko pritožb, pač pa se je bledica ali kloroza na več mestih pojavila z apneno zemljo; tudi črni pikec nagaja bolj kakor druga leta. Vinogradniki škropijo sedaj tretjkrat, povezujejo, žveplajo in se pripravljajo na tretjo kop. Solnčno vreme jim je vzbudilo zopet nekaj nad.

Vinske cene so stalne, akoravno se ni opaziti živahnosti kupčij. Pod 15—16 K za liter ne prodajo nikdo, kajti povprečne cene za navadno blago se gibljejo med 16—18 K liter, boljše 7—8 odstot. blago pa stane 18—20 K. Sortirana vina letnik 1922 se plačujejo po 20—25 K. Letnik 1921 je že zelo redek in stane povprečno 40 K, boljše vrste 45—50 K.

V drugih je slabo vreme istotako neugodno učinkovalo na vinograde. V deželah sedanje Nemške Avstrije, ki so bile prej naše najboljše vinske odjemalke, je razun deževja tudi uničil precej nasadov. Povprečno stane tam liter navadnega domačega vina 5—6000 K, ali pa po našem denarju 6—8 D ali 24—32 K. Dvoposestniki, to so tisti, ki imajo gorice tam in tu in ne plačajo carine, pravijo, da so zadovoljni. Stara vina letnika 1921 stanejo 10—12000 aK, po našem 52—64 K. Stojimo torej pod pariteto. Kje tiči vzrok? Nemška Avstrija je za uvoz italijanskih vin znižala carino na polovico, to je na 30 zlatih kron. Vendar pa so jim vina še predraga z ozirom na valutno razmerje. Ali Jugoslavija ne bi mogla pod istimi razmerami najti izhoda posebno, ko rabi Avstrija naše žito in živino?

VRŠIČENJE.

Vršičenje se vrši v sredini meseca avgusta, da se zmanjša senca na tleh, ter damo spodnjemu, v bližini grozdja se nahajajočemu listju več svetlobe, ker ta pospešuje asimilacijo in zorenje grozdja (tvorba škroba v sladkor).

Tudi na spodnjih delih mladik se nahajajoče oči se boljše razvijajo, kar je posebnega pomena, ker se nad temi reže v prihodnji spomladi na rodni les.

Vršiči se najbolje ob zgoraj navedenem času, ker je nastala gonilna moč slabjša in novi izgon pod vrhom sploh ne nastane ali pa zelo slab; temu se naj izognemo, ker bi radi potroška rezervnih snovi oslabili trs; novo nastali vršički oziroma zalistniki se morajo še enkrat prikrajšati. Ti so posebno občutljivi za peronosporo in grozdno plesen ali oidij, ter zahtevajo celo še ponovno škropljenje in žveplanje.

Kot znak za pravočasno vršičenje nam služi od spodaj začeta rjavost mladik in stegnjenost mladinskih vrhov.

Vršičenje o tem času ima tudi to prednost, da nudi previseče mladje spodnjim delom trsa zavetje proti toči. Pri vršičenju se trs otrobi, to je, nahajajoče so neprikrajšane ali vnovič izrastle zalistnike prikrajšati. Mladike, katere še niso dosegle visokost kola ali one, ki molijo iz trsa, se tudi prikrajšajo; kjer je potrebno, se poveže mladje.

V pregostih nasadih, kjer je lega nizka in bujna rast povzroči preveč sence, se napravi, oziroma dobi za vršičenje — izjema, to je delo se opravi poprej, kakor navadno. Tukaj je namreč nevarnost, da vsled premočnega obsenčenja in vlažnega zraka med trsi nastopi zgodnja peronospora in oidij, pa tudi gniloba grozdja, oziroma spodnji listi požoltijo, kar ovira asimilacijo.

Seveda je potrebno pri zgodnjem vršičenju poznejše površičenje (Nachgipfen).

Če odpadejo spodnji listi vsled rdečega smodu (roter Brenner), takrat se morajo zgornji deli trsa s svojimi listi pustiti, da ne trpi preveč prehrana trsa; v tem slučaju se ne vršiči ali se celo visoko vrhi porežejo, med tem, ko se navadno samo na eden peden nad kolom ali pri brajda in špalirjih nad zgornjo etažo poreže.

J. Blažević.

Žitni trg. V prometu z žitom vlada zastoja. Izvoza ni, trgovci pa še čakajo z nakupovanjem, da se cene ustalijo, ker so doslej vedno lavirale. Cene so še vedno visoke, vsled padanja dinarja pri novem žitu pa se še niso ustale.

Pšenica se je prodajala po 350 do 370 dinarjev za 100 kg franko postaja v Vojvodini.

Rž prihaja na trg samo iz Bačke. Cena 320 dinarjev za 100 kg.

Ječmen je prišel na trg iz Macedonije (samo za krmo) po 260—270 din., boljši pa iz Vojvodine za pivovarne po 290 din. za 100 kg.

Oves. Promet jako slab, Novi oves se je prodajal po 300 din., stari pa po 312 din. za 100 kg.

Koruza pada v ceni. Prodajalci so jo ponudili po 280—290 din., toda kupcev je bilo malo.

Moka iz stare zaloge se ponuja po 625—660 din. po kakovosti. Moka iz novega žita za mesec avgust in september po 615—625 din.

Otrobi z vrečami vred 140—150 din. za 100 kg.

XIV. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hm. nasadov doma in drugod. Zatec, ČSR., dne 19. julija 1923. Zadnji čas so se cene za hmelj vnovič dvignile za 200 čH. Največ se je prodalo po 2400 do 2500 čK, za 50 kg. Nakupovanje se je malo ustavilo, ker so odjemalci deloma kriti. Hmelj iz leta 1921 se plačuje po 1800—1900 čK za 50 kg. Pri večji ponudbi in manjšem povpraševanju je razpoloženje mirno, cene pa nespremenjene in čvrste. Pred tremi dnevi je nekoliko deževalo, pa je zemlja komaj na 6 mm premočila. Temperatura je nekoliko padla in dnevi so manj vroči; vsled tega se je grozeča katastrofa nekoliko ustavila. Škropljeni nasadi so zeleni in se pripravljajo na cvet. Tisoč kopi v neškropljenih nasadih je pa že usahnilo in so torej izgubljeni. Letina v oškropljenih nasadih bo pa le potem normalna, če bo izdatno deževalo. Muh in uši je sicer nekoliko manj, vendar je po mrčesu povzročena škoda že tako velika, da se ne bo dala popraviti. Ni še gotovo, ali bomo pridelali polovico lanske žetve. «Saazer Hopfen- und Brauer-Zeitung».

XV. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hm. nasadov doma in drugod. Zatec, ČSR., dne 21. julija 1923. Naš zastopnik je prepotoval ves okoliš in nam poroča sledeče: 1. Ob Ogri se je ohranilo dosežanje dobro stanje — le nekateri kraji so izsveti. V obeh dolinah v češki šumarski okoliščini se je hm. rastlina nepričakovano izboljšala, nasadi so tu lepo zeleni, so brez mrčesa in obljubujejo, da bodo dali normalno množino, četudi manj kot v minulemu letu. Slabi nasadi so tu v manjšini. Okolica Horosedel in Herrendorf in vsa zgornja dolina ob Goldbachu se je pa izdatno poslabšala. V spodnji dolini Goldbacha je stanje nekoliko boljše. Vobče se lahko reče, da je hmelj sicer v rasti napredoval, vendar se je pa upanje na normalno letino zelo poslabšalo. Mnogo tisoč rastlin usahuje in je že usahnilo. Mrčes se je sedaj lotil vrhov. Če ne bo kmalu izdatnega dežja, potem bo naša letina prav pičla. Lani smo pridelali 84.000 stotov a 50 kg, letos pa bomo komaj polovico tega pridelali — in to le pri najugodnejšem vremenu. Pri vsem tem pa bomo merodajno vreme prihodnjih 14 dni. Na hmeljskem trgu je nastalo bolj mirno in cene so se za 200 čK znižale. Če pa vročine ne bo konec in če ne pride izdaten dež, se bo pa vsa kupčija zopet oživela, ker so zaloge zelo pičle in ker hmeljarji ne silijo k prodaji. Dvema velehmeljarjema se je v predprodaji zamanj ponujalo 3000 čK za 50 kg (1 čK je D 2.83 to je 11.32 jK, torej 1 kg po 679.02 jK. — Savez hm. društev.

Vrednost denarja: Ameriški dolar stane 93.50 din., 100 francoskih frankov stane 556—560 din., za 100 avstrijskih kron jeplačati 0.134—0.1345 din., za 100 čehoslovaških kron 284.5—285.5 din., za 100 nemških mark 0.0008—0.001 din. in za 100 laških lir 416—418 dinarjev. V Curihu znaša vrednost dinarja 5.80 centima. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja padla za 20 točk.

Dopisi.

Rajhenburg. Naša podružnica sv. Jakoba nad Rajhenburgom si je že nabavila tri zvonove. Lanskega leta smo dobili enega, letos pa še ostala dva, ki sta bila pripeljana obenem z zvonovi župne cerkve v Rajhenburgu ter z njimi vred blagoslovljena od č. g. opata trapistov. Drugi dan sta bila odpeljana na hrib sv. Jakoba, v nedeljo, dne 22. julija, smo jih pa med sviranjem godbe potegnili v zvonik. Največ zaslug za nabavo zvonov pri tej podružnici si je pridobil veleposestnik v Donškem in cerkveni ključar g. Jožef Radej. Cerkev sv. Jakoba je sedaj popolnoma prenovljena.

Draginja narašča. Vkljub temu se v novo otvorjeni trgovini Franc Senčar, Ljutomer—Mala Nedelja prodaja razno oblačilno, špecerijsko in drobno blago vsled ugodnega nakupa po izredno nizkih cenah. Prepričajte se.

800 2—1

P. n. občinstvo se ponovno opozarja, da upravnništva na vprašanja brez priložene poštnine ne odgovarja.